

Lojman jist pou moun ki sirviv katastròf

LWA-LA LOJMAN JIST

Ki kalite lojman ki kouvri?

Ki sa ki defande?

Proteksyon souplementèr si vou gen “disability”

Lokazyon-ye lojman pou famiy-ye

Èd pou moun ki pans ke ye drwa-ye te vyole

Ki enfòmasyon enn moun bezwen di HUD?

Ou enn moun se dwa ekri o pele pou pòrte plent pou diskriminasyon lojman?

LWA-LA LOJMAN JIST

Lwa-la lojman jist se enn lwa federal ki defande diskriminasyon lojman e sèvis ki gen rapòr avèk lojman akòz ras, koulèr, orijin nasyonal, relijyon, sèks, leta familyal o “disability”. Lwa-la lojman jist asir ke tou moun resevwa lokazyon egal an lojman.

Ki kalite lojman ki kouvri?

Lwa-la lojman jist kouvri pròch tou lojman. An sèrten ka, lwa-la pa konpran batis-ye ou propriyetèr ape reste avèk pa plis ke kat lapartman, lojman enn famiy vendi o loue san lajan e lojman kouri par òrganizasyon e klòb prive ke pou so manb-ye.

Ki sa ki defande?

Pou vann o loue enn lojman, pèrsòn pa ka fè chòj-ye site anba akòz ras, koulèr, orijin nasyonal, relijyon, sèks, leta familyal o “disability”:

- Refize loue o vann lojman
- Refize negosye pri pou lojman
- Fè lamezon-la pa disponib
- Refize enn lojman
- Etabli tèrm, kondisyon, privilèj difèran pou loue o vann enn lojman
- Ofri sèvis lojman o letablisman difèran
- Manti ke lojman-la pa disponib pou enspèksyon o pou vann o pou loue
- Pou profi, pèrsyade propriyetèr-ye pou vann o pou loue (“blockbusting”)
- Refize nenpòrt ki moun entre o vini manb dan letablisman-la o sèvis-la (tèl ke sèvis plizyèr lajans) ki gen rapòr avèk lojman pou vann o loue
- Dan prè “mortgage”, nenpòrt ki moun pa ka prann oken mizi site anba akòz ras, koulèr, orijin nasyonal, relijyon, sèks, leta familyal o “disability”:
  - Refize fè enn prè “mortgage”;
  - Refize dòne enfòmasyon otour prè;
  - Mèt kondisyon difèran pou enn prè, tèl ke difèran to enterè, pwen o pri;

- Fè diskriminasyon dan levalyasyon-la propriyete;
- Refize achte enn pre; o
- Mèt kondisyon difèran pou achte enn pre

An plis, se pa legal pou nenpòrt ki moun:

- Menase, fòrse, fè pèr o mèle avèk moun k ap pratike enn drwa lojman jist o ède lòt moun-ye pou pratike drwa-sa-la.
- Fè advèrtisman o fè oken déklarasyon ki endike enn limit o enn prefèrans akòz ras, koulè, orijin nasyonal, relijyon, sèks, leta familyal o “disability”. Entèrdiksyon-sa-la kont advèrtisman avèk diskriminasyon konpran lojman enn famiy e lojman ou propriyètèr ape reste e ki otreman egzante dan Lwa-la lojman jist.

Lwa-la lojman jist ofri protèksyon pou imigran-ye

Lwa-la lojman jist protèj tou moun kont diskriminasyon defande, nenpòrt ye leta legal-la dan lez Etaz-Uni. An plis, lwa-la entèrdi diskriminasyon akòz orijin nasyonal.

Protèksyon souplementèr si vou gen enn “disability”

Si vou o vou moun:

- Gen enn “disability” fizik o mantal (kòm defisyans dan tande, dan marche, dan war; alkalizm kronik; maladi mantal kronik; “AIDS”; an retar) ki limit enn o plizyèr aktivite dan lavi
- Gen enn dosye avèk enn tèl “disability”
- Avèk enn tèl “disability”, vou propriyètèr-la pa ka:
  - Refize lese vou fè kèk modifikasyon ki rezonab dan vou lamezon o dan zòn komen, avèk vou larjan, si se nesèsè pou moun “disabled” pou itilize lojman. (Si rezonab, propriyètèr-la ka pèmèt modifikasyon-ye sèlman si vou dakòr pou remèt propriyete-la dan kondisyon-la li te avan.)
  - Refize fè akomodasyon rezonab dan règ, politik, pratik et sèvis si bezwen pou moun “disabled” itilize lojman.

Egzanp: Enn batis ou ena pa animo dwa pèmèt moun defisyans dan war enn chyen gid.

Egzanp: Enn batis lapartman ki ofri rezidan-ye enn ta plas parking proch lapartman-ye dwa pèmèt ye rezidan-ye defisyans dan marche enn plas resèrve kote ye lapartman-la si bezwen pou asire ye gen aksè ye lapartman-la.

Lwa-la lojman jist pa defande trètman egal si enn moun gen problèm avèk lojman loue dan passé o problèm kredi o restriksyon akòz istwar kriminel, si aplike pou tou moun.

Pourtan, lojman pa gen èt disponib pou moun ki se enn menas dirèkt pou santé e sekirite lòt moun-ye o ki itiliz dròg pa legal.

Lokazyon-ye lojman pou famiy-ye

Otreman ke enn batis lojman sèlman pou gran moun, li pa ka fè diskriminasyon akòz leta-la famiyal. Sa ole di, li pa ka fè diskriminasyon kont famiy-ye akòz ye gen enn o plis anfan mwen 18 an ki rèst avèk:

- Enn paran
- Enn moun ki gen charj piti o piti-ye
- Enn moun dezignen par enn paran o enn gardyen legal, avèk pèrmisyon ekri paran-la o gardyen-la

Proteksyon pou leta famiyal aplik osi pou fam ansent e nenpòrt ki moun k ap cherche gen charj legal enn piti ki pa onkò gen 18 an.

Lojman pou gran moun egzante de entèrdiksyon kont diskriminasyon leta famiyal si ka-ye site anba aplik:

- Sekrètèr-la HUD deklar ke se spesyalman fè pour gran moun e òkupe par gran moun sou enn program gouvèrnman federal, leta, o local
- Si se òkupe sèlman par moun ki gen 62 an o plis
- Ena o mwens enn moun ki gen 55 an o plis andan o mwens 80 pousan andan lapartman-ye òkupe e ye swiv enn politik pou loje moun ki gen 55 an o plis

Èd pou moun ki pans ye drwa-ye te vyole

HUD pare ède avèk nenpòrt ke pròblèm diskriminasyon lojman. Fòm-la pou pòrte plent disponib pou “download”, renpli e vòye o konplete “online” e soumèt, o vou ka ekri HUD enn lèt o pele lofis-la HUD kote vou.

Moun-ye gen enn an apre enn vyolasyon pou pòrte plent avèk HUD, me ye se dwa pòrte plent osi vit posib.

Ki enfòmasyon enn moun bezwen di HUD?

- Non e adrès
- Non e adrès moun li ape pòrte plent kont (repondan-la)
- Adrès o lòt idantifikasyon pou lojman an kèstyon
- Enn deskripsyon kourt vyolasyon-la ki te sanse fè (zevènman ki te lakoz moun-la pans so drwa-ye te vyole)
- Dat-la vyolasyon-la te sanse fè

Ou enn moun se dwa ekri o pele pou pòrte plent diskriminasyon lojman?

Vòye fòm-la plent diskriminasyon lojman o enn lèt pou lofis-la HUD kote vou o pele numero-la asistans 1-800-669-9777 (vwa) o (TTY) 1-800 927-9275. Vou ka osi pòrte plent diskriminasyon lojman “online”: http://portal.hud.gov/hudportal/HUD?src=/topics/housing_discrimination